

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการงานบริการสุขภาพผู้สูงอายุ
กรณีศึกษาศูนย์สุขภาพชุมชน อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการงานบริการสุขภาพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาศูนย์สุขภาพชุมชน อำเภอ
ท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

COMMUNITY PARTICIPATION IN MANAGEMENT OF ELDERLY HEALTH SERVICES: A CASE
STUDY OF PRIMARY CARE UNIT IN THAYANG DISTRICT PETCHBURI PROVINCE

ณัฐพร เพชรสวัสดิ์ 4837696 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: นิตักษณ์ ศิริโชติรัตน์ Dr.P.H.(Preventive Care), ปิยธิดา ตรีเดช ศ.ด.,
พีระ ศรีกรศรีนิจิตร วท.ม.(ชีวสถิติ), ฉัตรสุมน พฤทธิบุญโย, ปช.ค.(ประชากรศาสตร์)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการบริหารจัดการงานบริการสุขภาพผู้สูงอายุในศูนย์สุขภาพชุมชน พื้นที่ในการศึกษา คือในพื้นที่การบริการของศูนย์สุขภาพชุมชน อำเภอท่ายาง 20 แห่ง ครอบคลุม 12 ตำบล ของอำเภอท่ายาง เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่มของอาสาสมัครสาธารณสุข และผู้สูงอายุอำเภอท่ายาง 16 กลุ่ม และเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน นายกองตำบลบริหารส่วนตำบล นายกเทศบาล ประธานชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 46 คน โดยใช้แนวคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัยและจำแนกชนิดข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการงานบริการสุขภาพผู้สูงอายุ กรณีศึกษาศูนย์สุขภาพชุมชน อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานบริการสุขภาพผู้สูงอายุมีระดับปานกลาง ด้านการวางแผนงบประมาณไม่เพียงพอ ด้านวัตถุประสงค์ระดับปานกลาง การจัดการที่มีทีมสุขภาพน้อย การบริหารบุคคล อบต. และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขยังขาดกำลังคน การอำนวยความสะดวกการประสานงานและการควบคุมกำกับงานผู้สูงอายุมีระดับต่ำและอาสาสมัครมีส่วนร่วมการจัดการน้อย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้ประชาชน ผู้สูงอายุ และองค์กรอื่น ๆ ในชุมชนเห็นถึงความสำคัญของงานสาธารณสุข (บริการสุขภาพผู้สูงอายุ) เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมด้านสาธารณสุขของชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ อบต. ให้เข้ามามีบทบาทงานสาธารณสุข (บริการสุขภาพผู้สูงอายุ) และพัฒนาศักยภาพของ อบต. ในการวางแผนพัฒนางานสาธารณสุข ผู้บริหารควรสนับสนุนด้านกำลังคน งบประมาณให้มีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินงาน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/บริหารจัดการ/งานบริการสุขภาพผู้สูงอายุ/ศูนย์สุขภาพชุมชน

COMMUNITY PARTICIPATION IN MANAGEMENT OF ELDERLY HEALTH SERVICES: A CASE STUDY OF PRIMARY CARE UNIT IN THAYANG DISTRICT PETCHBURI PROVINCE

NATTAPORN PETCHSAWAT 4837696 PPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH ADMINISTRATION

THESIS ADVISORY COMMITTEE: NITHAT SIRICHOTIRATANA Dr.P.H. (Preventive Care), PIYATHIDA TRIDECH Dr.P.H., PEERA KRUGKRUNJIT M.Sc.(Biostatistics), CHARDSUMON PRUTIPINYO Ph.D.(Demography)

ABSTRACT

The objective of this qualitative research was to examine the community participation and the management of elderly health services in primary care units in a studied area or in 20 primary care units at Thayang District, which covered 12 sub-districts of Thayang District. The qualitative data collection has been done by means of group discussion for 16 groups between health volunteers and elderly people at Thayang District and by in-depth interviews of 46 persons, including heads of primary care units, chief executives of Sub-district Administrative Organization (SAO), the Mayor, and presidents of old-age associations. The interviews were based on the structured questions constructed by the Researcher. The data analysis was done by mean of induction and typological analysis.

The results showed that, for the Community Participation and Management of Elderly Health Services in Primary Care Units at Thayang District of Phetchaburi Province, participation in the management of elderly health services was at a moderate level, participation in budget planning was insufficient, participation in tools and equipment was moderate. There was slight participation in the arrangement of a health team, low participation in the administration in term of coordination and supervision, and low participation among health volunteers, there was a shortage of SAO personnel management and health officers.

It was suggested that there should be more publicity to educate the elderly, other community organizations, and people in general to recognize the significance of public health affairs (elderly health services), to enhance their enthusiasm to take part in community health activities, to promote and support the participation of the SAO in health affairs (elderly health services), and to develop the competence of the SAO in planning and improving health services. The health executives should give support as part of adequate and appropriate manpower and budget to fit to such undertakings.

**KEY WORDS: COMMUNITY PARTICIPATION / MANAGEMENT /
ELDERLY HEALTH SERVICES / PRIMARY CARE UNIT**

137 pages